

Verksamhetsplan 2019

Teknik- och fastighetsförvaltningen

VÄSTERÅS STAD

Innehåll

Inledning	3
Uppdrag och ansvarsområde	3
Om teknik- och fastighetsförvaltningen.....	4
Vad förvaltningen styrs av.....	6
Övriga faktorer som vi styrs av.....	8
Det här gör vi under 2019	10
Mål och resultat för tekniska nämnden	14
Mål och resultat för fastighetsnämnden	18
Uppföljning	23
Bilaga 1: Följekort tekniska nämnden.....	24
Bilaga 2: Följekort fastighetsnämnden.....	25
Bilaga 3: Förteckning över styrdokument.....	26

Inledning

Verksamhetsplanen är det samlade ledningssystemet för teknik- och fastighetsförvaltningen. Planens vision, mål och förbättringsaktiviteter leder mot den gemensamma visionen Västerås 2026 – staden utan gränser.

Verksamhetsplanen är baserad på Västerås stads system för verksamhetsstyrning. Verksamhetsplanens mål är samlade i

ett balanserat styrkort med fyra perspektiv; Kund, Kvalitet, Ekonomi och Medarbetare. Dessutom styrs innehållet i verksamhetsplanen genom ett antal styrdokument framtagna inom staden, samt genom budget.

Med utgångspunkt i förvaltningens gemensamma verksamhetsplan skriver varje enhet en egen verksamhetsplan med mål

och aktiviteter. I årliga medarbetarsamtal bestäms individuella mål för varje medarbetare, mål som baseras på verksamhetsplanen. På så sätt bidrar varje medarbetare inom teknik- och fastighetsförvaltningen till att uppnå stadens vision.

Uppdrag och ansvarsområde

Teknik- och fastighetsförvaltningens verksamheter påverkar västeråsarna i vardagen: Utveckling av nya bostads- och verksamhetsområden, omgestaltning av gator, nya lekparker, kollektivtrafik, utvändigt skötsel och etablering av offentliga ytor samt parker.

Vi planerar, bygger och förvaltar den offentliga miljön, västeråsarnas gemensamma vardagsrum. Vi försörjer de kommunala verksamheterna med lokaler efter deras behov och vi är en viktig kugge i samhällsbyggandet.

Västerås är Sveriges sjunde största kommun och i dagsläget uppgår folkmängden till cirka 151 000 personer och den ökar

stadigt. I en växande stad utvecklas nya stadsdelar för bostäder och verksamheter. Samtidigt förändras befintliga stadsdelar utifrån nya krav och förutsättningar. Genom hela samhällsbyggnadsprocessen har teknik- och fastighetsförvaltningen en central roll vid utveckling, planering, byggande och förvaltning.

De kommande åren är investeringsnivåerna höga. Många och stora investeringar inom både fastigheter, gator och parker kräver resurser i planeringsprocessen. Samtidigt pågår ett omfattande arbete med översiktsplaner och detaljplaner för den växande staden, vilket också kräver resurser. Förvaltningen ser att det kommer

att krävas en prioritering bland planer och projekt för att klara av att leverera med rätt kvalitet.

En annan form av prioritering handlar om anspråken på ytor i en allt tätare stad. I den goda staden ska det finnas ytor för bostadsbebyggelse och verksamheter, men också ytor för trafik, rekreation, naturupplevelser, skolor och annan samhällsservice. När olika anspråk ställs mot varandra krävs bra beslutsunderlag och noggranna avvägningar för att åstadkomma den bästa helhetslösningen.

Om teknik- och fastighetsförvaltningen

FÖRVALTNINGENS NÄMNDER

Teknik- och fastighetsförvaltningens verksamhet styrs av två nämnder: tekniska nämnden och fastighetsnämnden. Nämnderna är uppdragsgivare åt förvaltningen och styr verksamheten genom beslut om budget, mål och strategiska frågor.

Båda nämnderna har nio ledamöter och nio ersättare som alla väljs av kommunfullmäktige. Tekniska nämnden har det politiska ansvaret för gator, parker och trafikfrågor i Västerås. Fastighetsnämnden har det samlade ägaransvaret för kommunens fastigheter, ansvarar för stadens lokalutnyttjande samt för exploateringsverksamheten.

Förvaltningen har också uppdragsgivare i form av styrelsen för Västerås stads strategiska fastigheter AB och styrelsen för Västerås Parkerings AB. Förvaltningen tillhandahåller där bemanning och andra resurser mot ersättning. Dessa bolag har egna affärsplaner.

FÖRVALTNINGENS ORGANISATION

Teknik- och fastighetsförvaltningen är en relativt ny förvaltning. Den bildades den 1 mars 2017 genom en sammanslagning av dåvarande tekniska kontoret och fastighetskontoret. Från och med 1 januari 2019 utökas förvaltningen med produktionsverksamheten från förvaltningen för stöd, fritid och entreprenad (SFE).

Förvaltningens uppdrag är att uppfylla de mål som beslutats av de förtroendevalda i kommunfullmäktige och i våra två nämnder samt att utveckla och effektivisera verksamheten. Uppdraget bygger på en helhetssyn av samhällsbyggnadsprocessen.

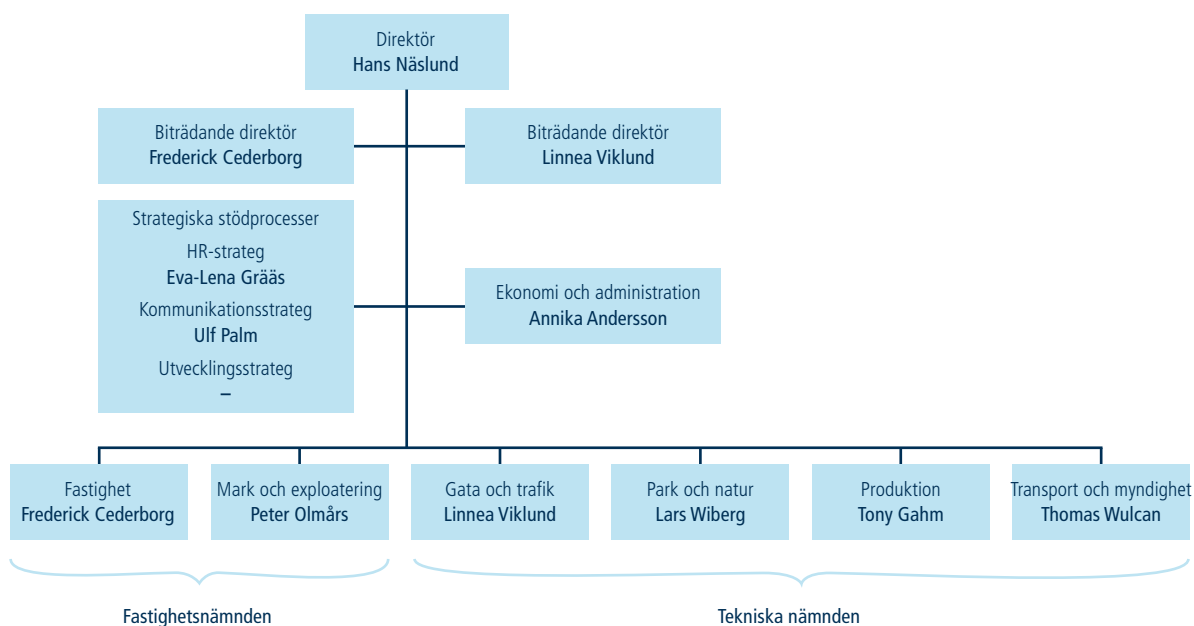
Tillsammans med en mängd andra aktörer utvecklar vi Västerås till en attraktiv stad. Samverkan sker i många olika forum. I planeringsskedet är till exempel Trafikverket, länsstyrelsen och regionala kollektivtrafikmyndigheten viktiga samverkansparter. På fastighetssidan är länsstyrelsen, privata fastighetsägare, Mälardalens Brand- och

Räddningsförbund, Mälarenergi, branschorganisationer, Sveriges kommuner och landsting, stadsbyggnadsförvaltningen med flera viktiga samarbetsparter. I bygg- och driftskedet sker samverkan med fastighetsägare, byggaktörer, konsulter och entreprenörer. Regelbundet ordnas bostadsseminarier för byggaktörer för att öka viljan att investera i Västerås. Dessutom pågår på alla plan en samverkan med andra förvaltningar och bolag inom Västerås stad. Allt vårt arbete syftar ytterst till att ge västeråsarna och våra kunder bästa möjliga upplevelse inom våra verksamhetsområden.

Teknik- och fastighetsförvaltningen har vid årsskiftet 2018/2019 totalt cirka 240 medarbetare.

Ekonomi och administration

Enheten för ekonomi och administration ger stöd och service till hela förvaltningen inom ekonomi, nämndadministration, diarieföring och administration såsom rese-

Figur 1. Organisationsskiss för teknik- och fastighetsförvaltningen.

beställningar, IT- och telefonbeställningar, inköp av kontorsmaterial med mera.

Fastighet

Enheten för fastighet ansvarar för förvaltningen av stadens fastigheter. Underhåll sker utifrån prioritering och ekonomiska ramar. Den löpande driften köps från extern part.

Enheten ansvarar för att stadens fastighetskapital förräntas till lägsta kostnad. Det sker bland annat genom en effektiv lokalanvändning och genom att avyttra fastigheter som inte uppfyller förvaltningarnas behov.

Enheten är en ren beställarorganisation och upphandlar all operativ verksamhet, till exempel ny- och ombyggnad, tillsyn och skötsel av fastighetsbeståndet. En viktig arbetsuppgift för fastighetsförvaltarna är att ha kontinuerliga kundkontakter.

Vidare ansvarar enheten för att styra stadens samlade lokalutnyttjande och tillgodose lokalbehovet inom staden. Utgångspunkten är att stadens verksamheter ska ha ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler och att de lokaler som staden äger är uthyrda och används.

Några av de huvudsakliga uppgifterna är arbetet med långsiktig planering för att möta framtidens lokalbehov, samt arbetet med att stödja de verksamheter som behöver se över sina lokaler.

Mark och exploatering

Mark och exploatering förvärvar, förädlar, avyttrar och förvaltar mark som möjliggör utvecklingen av Västerås till bästa nytta för både medborgare och näringsliv. Enheten skapar förutsättningar för att förverkliga staden utan gränser samt bidrar till samhällsutvecklingen och ett attraktivt Västerås.

Här initieras och drivs exploateringsprojekt genom hela processen, från idé till

genomförande. Näringslivets utveckling stöds genom att befintliga näringslivsområden utvecklas och nya tillskapas. Dessutom förvaltas stadens tomträtter och råmarksreserv.

Gata och trafik

Gata och trafik ansvarar för planering, byggande och drift av gator, vägar och gång- och cykelvägar. Inom enheten rymms allt från tidig planering och trafikutredningar via projektering och byggande, till renhållning och vinterväghållning av den färdiga gatan.

Enhetens medarbetare har ofta en beställarroll, då mycket av arbetet utförs av konsulter och entreprenörer.

Enheten ansvarar också för stadens gatubelysning, trafiksignaler, markvärme och konstbyggnader som broar och trappor.

Park och natur

Park och natur ansvarar för planering, byggande och drift av parker och naturområden. I enhetens ansvar ligger att utveckla parker och lekmiljöer samt gestaltning och utsmyckning av offentliga rum. Naturvårdsarbetet omfattar planering och beställning av åtgärder inom kommunens naturområden samt vattensamordning. Inom parkdriften beställs drift och underhåll av de gröna miljöerna i Västerås.

Produktion

Produktion består av cirka 70 medarbetare och har en omsättning på 130 mnkr. Produktion ansvarar för markarbeten som ny- och ombyggnad av gator, cykelbanor, park- och lekmiljöer, skolgårdar, idrottsanläggningar samt vatten- och avloppslosningar.

Utöver anläggning och markarbeten genomför verksamheten drift och underhåll av till exempel park och gatumark, vinterväghållning, gräsklippning, klottersanering

och skötsel av skolor samt förskolor. Dessutom säkerställer produktionsverksamheten drift och underhåll av tekniska system som styr markvärme, trafikljus, konstbevattning, fontäner och dammar, biljettautomater med mera.

Transport och myndighet

Transport och myndighet ansvarar för planering och beställning av kollektivtrafik, trafikregleringar, lokala trafikföreskrifter och markupplåtelse.

På enheten – inom ramen för Västerås Parkerings AB – ligger stadens parkeringsplanering, liksom ansvaret för parkeringsövervakning och flytt av fordon.

Enheten arbetar mycket med planering och samordning kring stora arrangemang som till exempel Västerås Cityfestival och Summer Meet.

Övrigt

På förvaltningen finns dessutom strategiska stödfunktioner direkt underställda direktören; strategier inom HR, utveckling och kommunikation.

Två av förvaltningens enhetschefer är tillika biträdande direktörer och utgör tillsammans med direktören förvaltningsledningen.

Upphandlingsstöd, juristtjänster och kontaktcenterfunktioner köps internt från annan förvaltning.

Vad förvaltningen styrs av

STADENS STYRSYSTEM

Stadens styrsystem syftar till att uppnå bästa möjliga nytta för västeråsarna med de resurser som står till förfogande. Styrningen ska vara balanserad och täcka flera perspektiv. I Västerås har de fyra perspektiven Kund, Kvalitet, Ekonomi och Medarbetare valts ut som särskilda fokusområden för nämndernas arbete i grunduppdragen, styrdokument och handlingsplaner samt i de strategiska utvecklingsområdena. I det **balanserade styrkortet** i slutet av detta dokument redovisas hur teknik- och fastighetsförvaltningen bidrar till stadens övergripande mål gällande de fyra perspektiven.

En stor mängd redan beslutade **styrdokument** talar om vad som ska genomföras genom att ange strategisk inriktning och målsättningar. Styrdokumenten är också vägledande för hur nämnderna genomför de strategiska målen och beskrivs kortfattat i detta avsnitt.

Därtill kommer fyra **strategiska utvecklingsområden**, sådana områden som den politiska ledningen vill kraftsamla kring under mandatperioden. Teknik- och fastighetsförvaltningen berörs framför allt av det strategiska utvecklingsområdet som handlar om bostadsbyggande.

VISION 2026

I Vision 2026 – staden utan gränser, har staden angivit en tydlig inriktning för hur staden ska utvecklas med utblick mot 2050. Visionen är indelad i rubrikerna

- Världsledande kunskap
- Tillsammans för Västerås
- Den Mälarnära staden
- Västerås i världen – världen i Västerås
- Handlingskraft och stolthet.

Visionen målar upp en bild av en trygg och säker stad där invånarna är delaktiga och känner att allt är möjligt. Med hjälp av kreativa samarbeten skapas mervärden och en stad att växa upp i och att åldras i – en stad att vara stolt över, en stad utan gränser.

ÖVERSIKTSPLAN 2026

Västerås översiktsplan 2026 med utblick mot 2050 reviderades och beslutades av kommunfullmäktige 2017 och den anger inriktning och strategier för hur den fysiska miljön i Västerås kan formas för att nå Vision 2026. Planen ska skapa förutsättningar för ett attraktivt och hållbart Västerås.

Översiktsplanens 13 strategier ska hjälpa till att nå målen om ett hållbart och klimatsmart Västerås:

- Attraktiv regionstad
- Kreativt näringslivsklimat
- Kulturliv ger attraktivitet
- Bostäder för alla
- Balanserad komplettering
- Levande innerstad
- Kulturarv och utveckling i samklang
- Livskraftig landsbygd med starka serviceorter
- Enkelt att gå och cykla
- Kollektivtrafiken som ryggrad
- Resurshållning och klimatanpassning
- Grön och blå identitet
- Hälsa, välbefinnande och jämlika förutsättningar

Översiktsplanens nya planeringsinriktning efter revideringen är 230 000 invånare år 2050, där staden ska ha beredskap för en ökande befolkning. En kommun i stark tillväxt ställs inför stora utmaningar när det gäller att tillhandahålla bostäder och samhällsservice, hantera ett ökat transportbehov och utveckla gröna miljöer till alla nya västeråsare. Här har teknik- och fastighetsförvaltningen ett stort ansvar.

KLIMATPROGRAM

Klimatprogrammet, som nyligen reviderats och beslutades av kommunfullmäktige 2017, omfattar utsläpp av växthusgaser inom sektorerna Energi, Trafik och Jordbruk – både för Västerås som geografiskt område och för staden som organisation. Programmet gäller till år 2020.

Till klimatprogrammet hör en handlingsplan som revideras årligen. Åtgärdspaketet

Utsläppen av växthusgaser i Västerås ska år 2020 ha minskat med mer än 60 procent per invånare jämfört med år 1990

Utsläppen av växthusgaser orsakade av Västerås stad ska år 2020 ha minskat med mer än 60 procent jämfört med år 2009

Energi, Rådgivning, Trafik, Upphandlingar, Kommunala byggnader samt Kommunala transporter berör våra två nämnders verksamhet. Åtgärderna i varje åtgärds paket är utvalda utifrån realiserbarhet, potential för minskade utsläpp samt möjligheter till finansiering.

HUR VI BIDRAR TILL DE STRATEGISKA UTVECKLINGSSOMRÅDEN

Kraftsamling för att stärka den sociala hållbarheten

Vi bygger miljöer där människor kan träffas, skapar mötesplatser för olika åldrar och som är tillgängliga för alla. Trygghetsaspekten finns alltid med, bland annat genom fokus på röjning av buskage och förbättrad belysning. Vi deltar i årliga trygghetsprojekt i utvalda bostadsområden där vi samverkar med boende i dialog för att hitta de mest efterfrågade åtgärderna.

I samband med markanvisningar ställer vi krav med koppling mot social hållbarhet, som till exempel blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer. Genomförda upphandlingar följs upp utifrån sociala krav och arbetsvillkor hos leverantörerna.

Verksamheten tar även emot olika former av arbetsmarknadsresurser och praktikanter.

Sammanhållen satsning på vår fysiska livsmiljö

En viktig del i satsningen på vår fysiska livsmiljö är samordningen av infrastrukturens insatser. Många komplexa exploateringsprojekt bedrivs samtidigt, där många aktörer är inblandade. Därför är det viktigt att säkerställa att livsmiljön för våra kunder, invånare och medborgare fungerar hela tiden. Livsmiljön är inte bara bostäderna utan också miljön i anslutning.

Det är även viktigt att se till att människor kan ta sig fram och njuta av omgivningen. Kollektivtrafikperspektivet bevakas i alla planer och arbetet med framtidens kollektivtrafik kommer att ge tydlighet i hur vi kan främja kollektivtrafiken framöver.

Fortsatt fokus på bostadsbyggandet är prioriterat för att säkerställa att alla har

Vid framställning av biokol förbränns inte kolen fullt ut, vilket gör att koldioxidutsläppen minskar. Kolet är utmärkt att använda vid plantering av träd och växter i offentlig miljö.

en bostad. Det behöver även planeras för exploateringsprojekt i syfte att skapa attraktiva, tillgängliga och trygga stadsdelar samt att säkerställa mark till näringslivs-etableringar.

Vi förser även kärnverksamheten med samhällsfastigheter som möjliggör verksamheter för till exempel skolor, idrott och kultur.

Höjd kunskaps- och kompetensnivå i Västerås

Många elever nyttjar kollektivtrafiken till och från skolan. I samband med att vi bygger nya skolor är det viktigt att det även planeras för närhet till kollektivtrafik. Alla skolor har också gång- och cykelförbindelse och trafiksäkerhetsåtgärder är prioriterade i anslutning till skolor och förskolor.

Det finns även möjlighet för skolor att nyttja naturområden och parker för undervisning och rekreation som till exempel uteklassrummet på Djäkneberget.

Vi stöttar också kärnverksamheten i att ta fram och anpassa ändamålsenliga skollokaler och förskolelokaler. I exploateringsprojekten säkerställs mark för kommande skolor och förskolor.

Som ett led i att vara med och bidra till höjd kunskaps- och kompetensnivå tar vi emot praktikanter samt att vi gästföreläser på Mälardalens högskola i ämnen som berör vår verksamhet.

Kraftsamling för att minska miljö- och klimatpåverkan

Idag pågår en satsning för att kunna använda biokol vid till exempel plantering

av träd och växter i offentlig miljö. I framställningen av biokol förbränns inte kolen fullt ut, vilket gör att koldioxidutsläppen minskar, samtidigt som biokol är positivt för växterna.

Fortsatt fokus på framtidens kollektivtrafik och utredningen av pendlingscykelstråken är viktiga delar i att minska miljö- och klimatpåverkan.

Medvetna val görs vid byggnation av parker och lekplatser, till exempel konstgräs utan plastgranulater. Även vid byggnation av byggnader är målet att minska användningen av giftiga kemikalier. Miljöbyggnad silver är minimikrav i samband med all nybyggnation.

Inom fastighetsförvaltningen är fokus att arbeta med energieffektiva installationer, i syfte att minimera bland annat värme-läckage.

SAMMANSTÄLLNING AV STYRDOKUMENT

Förutom ovan nämnda dokument finns ett stort antal ytterligare styrdokument i Västerås stad. En del är beslutade i kommunfullmäktige eller kommunstyrelse och gäller hela koncernen. Andra styrdokument är verksamhetsspecifika och har beslutats av ansvarig nämnd. Efter sammanslagningen till teknik- och fastighetsförvaltningen pågår ett arbete med att ensa styrdokument. Både Västerås stads övergripande styrdokument och styrdokument inom respektive verksamhetsområde redovisas i bilaga 3.

Övriga faktorer som vi styrs av

JURIDISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Verksamheten styrs av författningar, lagar och förordningar. Kommunallagen anger vad en kommunal förvaltning får göra. Till exempel innebär likställighetsprincipen i 2 kap 2§ att kommuner ska behandla sina invånare lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Teknik- och fastighetsförvaltningen har att förhålla sig till lagen om offentlig upphandling och en mängd speciallagar inom till exempel trafik och väghållning. Lagar och krav påverkar i hög grad kostnaden inom dessa områden. Inom fastighetsförvaltningen så har vi bland annat PBL, miljöbalken och jordabalken att förhålla oss till. Utöver det så har vi en hel del lagstadgade kontroller och regler att leva upp till så som OVK (obligatorisk ventilationskontroll), Boverkets föreskrifter samt köldemediekunskörelsen.

I tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen slås offentlighetsprincipen fast, det vill säga allmänhetens rätt att ta del av handlingar hos kommuner och statliga myndigheter.

AVTAL OCH BESTÄLLNINGAR

En stor del av förvaltningens verksamhet styrs av avtal och beställningar. Värdet av den upphandlade driftverksamheten inom gata och park omfattar till exempel årligen cirka 105 miljoner kronor. Förvaltningen köper också tjänster inom fastighetsdrift för 70–75 miljoner kronor varje år. Lagen om offentlig upphandling styr hur upphandlingarna ska ske. Under de senaste åren har förvaltningen fått många överklaganden som försenar och fördröjer projekt. Den goda konjunkturen i byggbranschen påverkar anbudspriserna och gör att det ibland är svårt att få in anbud på våra uppdrag.

Utfallet av upphandlingarna påverkar också verksamheten. Innehållet i en entreprenad avgörs redan i upphandlingskedet. Många avtal löper under lång tid, vilket minskar flexibiliteten. Kostnadsnivåer binds till exempel upp i avtal för flera år i taget. Medarbetarna måste därför hela tiden utveckla sin beställarkompetens, så att vi får rätt saker gjorda till rätt pris.

Uppföljning är viktigt ur kvalitetssynpunkt för en beställare. Genom uppföljning stärks bilden av teknik- och fastighetsförvaltningen som en seriös beställare, samtidigt som den levererade kvaliteten till västeråsare och kunder ökar.

I ALLMÄNHETENS TJÄNST

Många av förvaltningens verksamheter är mycket publika. Det gäller framför allt inom tekniska nämndens ansvarsområden: Gator, trafik och parker. Västeråsarna är aktiva och intresserade och har höga förväntningar på våra anläggningar.

Förväntningarna på kommunikationen med kommunen är också höga, invånarna väntar sig snabb återkoppling och gärna ett positivt svar på sin fråga. För våra medarbetare gäller det att hela tiden beakta professionalism och rättssäkerhet i kontakten med invånarna. Likställighetsprincipen innebär att servicenivån ska vara rättvis och likvärdig för alla kommunens invånare.

Mycket av kommunikationen med invånare och kunder sker via sociala medier. Här kan invånaren snabbt få information och svar på frågor. Mångfalden av kommunikationskanaler ställer höga krav på våra verksamheter.

KVALITETSARBETE

Syftet med kvalitetsarbetet är att nå en ökad invånar- och kundnytta för Västerås stads verksamheter. Med kvalitet avser vi i Västerås stad att tjänster och bemötande når upp till de krav som, grundat på kundernas krav och behov, ställts för tjänsten i fråga. Under de senaste åren har Västerås stad arbetat för att nå en topplacering i rankningen av Sveriges kvalitetskommun.

Teknik- och fastighetsförvaltningens kvalitetsledning sker genom en systematisk planering, uppföljning och utvärdering av genomförda mål och aktiviteter i dels våra nämnders respektive grunduppdrag, berörda styrdokument och handlingsplaner samt de strategiska utvecklingsområdena, dels i det balanserade styrkortet.

Vi jämför oss med andra kommuner i olika nätverk och genom nationella granskningar. Regelbundna revisioner av entre-

prenader säkerställer att vi får den kvalitet vi betalar för. Arbetet med kundmöten och invånardialog ska också stärka kundnyttan i våra verksamheter.

HÅLLBAR UTVECKLING

Teknik- och fastighetsförvaltningens verksamhet präglas tydligt av alla fyra hållbarhetsaspekterna; social, kulturell, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. De styrdokument som vi arbetar efter visar vägen mot en hållbar utveckling.

Vi möjliggör möten och upplevelser på stadens offentliga ytor och i våra lokaler. Våra ytor och lokaler präglas av omtanke om besökaren. Tillgänglighet och trygghet är ledord i planeringen. Framtagandet av en tillgänglighetsdatabas för offentliga miljöer, ett nytt skyltprogram, förbättring av trygghet och tillgänglighet i parkmiljöer är några exempel på aktiviteter. På så sätt bidrar förvaltningen till en ökad **social hållbarhet**. Även inom medarbetarperspektivet leder vårt arbete till en ökad social hållbarhet. Vi arbetar kontinuerligt med kompetens- och karriärsutveckling, arbetsmiljö, mångfald samt hälsofrämjande arbete.

Kulturell hållbarhet handlar om att bevara och utveckla kulturarvet. I Västerås finns en mängd kommunägda fastigheter som ger karaktär åt staden. Stadshuset är ett tydligt exempel. Vid nybyggnation och exploatering ska vi tillgodose aktuella behov samtidigt som vi bevarar befintliga värden och kvaliteter.

Förvaltningen ansvarar också för många offentliga ytor med stark kulturell identitet. Inne i tätorten Västerås finns till exempel Vasaparken och Djäkneberget.

Våra naturreservat utvecklas ständigt, samtidigt som de erbjuder en koppling bakåt i tiden. Varsamma åtgärder säkerställer att vi får besöksvärda platser med stor biologisk mångfald. Här kopplas kulturell hållbarhet ihop med **ekologisk hållbarhet**, vilket innebär att vi lämnar över ett jordklot i gott skick till nästa generation.

Inom naturvärden arbetar vi med vandringvägar för fisk och med fosforfallor för att minska övergödningen i våra vattendrag.

För trafikens del handlar det om att minska utsläppen av växthusgaser, minska buller och luftföroreningar. Förvaltningens arbete med att främja hållbara färd sätt som gång, cykling, kollektivtrafik och fossilfria fordon bidrar till minskad klimatpåverkan och en god lokalmiljö.

På fastighetssidan arbetar vi målmedvetet med att minska miljöpåverkan genom energieffektiviseringar, återvinning av material, utfasning av farliga ämnen samt miljöklassning av byggnader. Miljöbyggnad är en svensk miljöcertifiering för hållbara byggnader som ger bra miljöer att leva, arbeta och leka i. Genom att certifiera byggnader på nivån Miljöbyggnad silver, hjälper vi branschen och slutkunden att ta miljöansvar och att kvalitetssäkra byggprocessen.

Ekonomisk hållbarhet handlar för teknik- och fastighetsförvaltningens del om att förvalta lokaler, infrastruktur och anläggningar så att värdet består över tid. Den stora underhållsskulden inom gata och park leder i förlängningen till kapitalförstoring, vilket inte är hållbart. Vi ser dessutom att ekonomisk hållbarhet är ett fundament för att kunna upprätthålla arbetet med de övriga hållbarhetsaspekterna. När cykelvägarnas status försämrats minskar till exempel möjligheterna att cykla, vilket påverkar både ekologisk och social hållbarhet.

En annan stor utmaning på den ekonomiska sidan är kapitaltjänstkostnaderna för genomförda energi- och klimatteffektiviseringar.

I vårt fastighetsbestånd genomförs många energieffektiviseringsåtgärder som leder till minskade driftkostnader (till exempel för uppvärmning) för våra hyresgäster. Samtidigt belastas fastighetsnämndens ekonomi av kostnader för räntor och avskrivningar för investeringarna, vilket minskar utrymmet för övriga underhållsåtgärder.

MILJÖLEDNINGSPÅVERKAN

Teknik- och fastighetsförvaltningens arbete påverkar miljön, från översiktlig planering till byggande och drift. De betydande miljöaspekterna för förvaltningen omfattar främst energianvändning, kemikalieanvändning och utsläpp av växthusgaser. Förvaltningen påverkar miljön genom den egna verksamheten och genom våra entreprenader, men framför allt påverkas miljön av kundernas och västeråsarnas användning av våra anläggningar. Förvaltningen ser att många av de enkla miljöåtgärderna redan är gjorda, varför kommande insatser på miljöområdet troligen kommer att kräva mer resurser.

För att minska den negativa miljöpåverkan från våra verksamheter arbetar vi

strategiskt och samverkar med de entreprenörer som arbetar på uppdrag av våra nämnder.

Denna verksamhetsplan utgör en del av förvaltningens miljöledningssystem. Många mål och aktiviteter i det balanserade styrkortet syftar till att förbättra miljön direkt eller indirekt, till exempel satsningarna på energieffektivisering, cykeltrafik, kollektivtrafik och naturvård.

JÄMSTÄLLDHETSARBETE – EN DEL AV DEN SOCIALA HÅLLBARHETEN

Västerås stads jämställdhetspolicy anger bland annat att jämställdhetsperspektivet ska visas i budget och att statistik ska vara könsuppdelad. Teknik- och fastighetsförvaltningen har arbetat med jämställdhet i planeringen under flera år, till exempel i projekt kring mäns och kvinnors resvanor, samt mäns och kvinnors upplevelser av trygghet i parkmiljöer. Undersökningen visar att kvinnor vistas i våra grönområden oftare och längre tid än män. Kvinnor upplever också otrygghet i parkerna i större utsträckning än män. Nu går förvaltningen vidare med en anpassad invånardialog kring hur parkerna kan förbättras för både män och kvinnor.

Visionsbild av den faunapassage som håller på att skapas vid Slottsbron. Illustration: Norconsult.

Det här gör vi under 2019

VERKSAMHETER UNDER FASTIGHETSÄMNDEN

Mark och exploatering

Arbete har påbörjats och kommer fortsätta under 2019 med genomförande av aktiviteter enligt Handlingsplan för bostadsförsörjning 2018–2019. Det är aktiviteter som fastighetsnämnden är ansvarig för, men även aktiviteter till vilka förvaltningen ska bidra och medverka för att uppfylla mål enligt Program för bostadsförsörjningen 2018–2021. Uppföljning och avrapportering av genomförda åtgärder kommer att göras. En ny handlingsplan ska tas fram för kommande åren 2020–2021. Arbetet med detta är beräknat att påbörjas våren 2019 och senast 31 december 2019 ska beslut kunna fattas i kommunstyrelsen om ny handlingsplan.

Enheten kommer, förutom att medverka vid framtagandet av Handlingsplan för mark och lokaler för näringslivet, att begära detaljplaneläggning och fortsätta utveckla nya näringslivsområden enligt

gällande planprogram och översiktsplaner, bland annat vid Västerledsmotet, öster om Långängarna, Bäckby samt avfart Irsta.

Under förutsättning att detaljplanen för Södra Källtorp efter överklagande vinner laga kraft kommer köp- och genomförandeavtal tecknas med exploateringsbolaget. Arbetet kommer utföras genom bland annat byggnation av Bälbygatan, projektering av bullerskyddsvallen och rivning av de bakre skeppen av Wenströmska skolan. Avsikten är även att det under 2019 ska påbörjas byggnation av ett äldreboende inom området.

Även detaljplanen för Kornknarren, före detta Stenkumlaskolan, har blivit överklagad. Under förutsättning att detaljplanen vinner laga kraft kommer Riksbyggen och Hemsö under 2019 kunna påbörja exploateringen inom området, genom rivning av de gamla skolbyggnaderna samt byggnation av områdets infrastruktur.

Arbetet med projekt Mälärporten fortsätter med full kraft. Under 2019 kommer

utredningen om avloppsreningsverkets framtid att presenteras för politiken, så att beslut om flytt eller inbyggnation kan tas. Dessutom är ambitionen att avtal med Lantmännen ska vara klart kring deras flytt samtidigt som Thomas Betong kan påbörja sin verksamhetsflyttning. Parallellt med dessa förhandlingar kommer modelleringen av Mälärportens utveckling att ske för grov planering av infrastruktur, verksamheter, förskolor, grönytor och bostäder. Vad gäller resecentrum kommer arbetet med detaljplanen att fortsätta. Utställning följs av antagande av detaljplanen för att byggstart ska kunna ske 2020. Projektering av resecentrum påbörjas och projektchef för genomförande rekryteras. Förhoppningsvis kan även ett besökscentrum för Mälärporten invigas under året.

Utvecklingen av Bäckbys allmänna områden är inne i utförandeskedet. En ny väg genom centrum, Bäckby torggata, blev klar i slutet av 2018. Under 2019 fortsätter arbeten på allmän plats med utvecklingen av

Visionsbild av den planerade stadsdelen Sättra.
Illustration: Towatt Architects et Planners Mandaworks.

Bäckby torg, samt samordning och byggstart av bostäder i de nya bostadskvarteren.

Detaljplanearbetet för etapp 3 och 4 i Gäddeholm pågår och detaljplanerna förväntas antas under 2019, varvid ytterligare 800–1 000 nya bostäder samt en mindre centrumbebyggelse ges möjlighet till etablering.

För Sättraområdet kommer den fördjupade översiktsplanen att antas under första halvåret 2019. Ansökan om detaljplaner uppskattas kunna göras någon månad in på 2019. Beroende på hur arbetet med detaljplan fortskrider kan det även bli aktuellt med markanvisningar under senare delen av året.

Exploateringen av Öster Mälarstrand, etapp 4 (detaljplan 1842 Parkstaden och 1867 Skoltomten) går under 2019 in i byggstartsskedet då de sex markanvisade byggaktörerna beräknas komma igång med sina byggnationer. Även Peab och JM startar sina byggnationer under 2019.

Enheten kommer fortsätta arbetet med depålokalisering inom projektet Framtidens kollektivtrafik, med hjälp av bland annat seminarium under våren 2019. Redovisning av hela projektet beräknas ske under sommaren 2019.

Tre av totalt fyra detaljplaner inom Kopparlunden kommer att komma ut på samråd under 2019. Innan planerna antas ska exploateringsavtal tecknas, utifrån det ramavtal som staden har tecknat med samtliga fastighetsägare.

Arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Ängsgärdet tar ny fart till sommaren 2019 då bussdepåutredningen väntas vara klar. Byggnationen av bostäder inom den redan antagna detaljplanen Kungsängen 1 m.fl. påbörjas under 2019.

Inom oljelagringsområdet i hamnen pågår arbete med övertagande av ett tiotal arrenden från Mälarhamnar AB. Arbetet samordnas med Mälarhamnar som fortsättningsvis ska bistå arrendatorerna med hamntjänster.

Fastighetsförvaltning

Under året ska vi förtydliga vår förvaltningsstrategi, både på förvaltnings- och koncernnivå. Ämnesområden är bland

Konceptförskola i Västerås.

annat hur vi kommer agera och prioritera våra åtgärder inom de ekonomiska ramar vi har, hur vi bygger, förvaltningsplan per objekt med status, risker samt långsiktig inriktning. Strategin kommer att kompletteras med riskbedömningar och olika kalkylräntor för våra objekt och projekt, där syftet är att få en mer affärsmässig bedömning av investeringar så att vi inte under- eller övervärderar risk.

Vi ska även utveckla vår underhållsplanering genom att föra in och få kontroll/struktur på underhållsbehov för byggnadsdelar och installationer. Planeringen ska vara på såväl kort som medellång sikt över åtgärder inom beståndet, baserat på prioriteringsordning i förvaltningsstrategin. Här ingår att planera in beställningar och samordna med energieffektiviseringsåtgärder vid rätt tid på årshjulet så att arbeten kan förläggas kontinuerligt över året, med fokus på sommarlov för skollokaler.

Inom fastighetsförvaltningen ska vi utveckla vår projektmetodik till ett mer professionellt förhållningssätt och agerande i den komplexa organisation vi är, med olika beställare och kunder. Vi behöver öka fokus på tid, kvalitet och pengar samt kunna kommunicera vad vägval och beslut får för konsekvenser; att hålla fast vid att förändringar av större art behöver ske i tidiga

skeden, behovsanalys och lokalprogram.

Vi behöver kommunicera konsekvenser vid avvikelser.

När det gäller ekonomisk uppföljning arbetar vi för ett förbättrat budget- och prognosarbete. Medarbetare med budgetansvar ska få kompetensutveckling. Vi behöver analysera utfall kontinuerligt för att få kontroll, överblick och kunna fatta välgrundade beslut vid förändringar.

Vi arbetar för en oberoende hyresmodell, med målsättning att få hyresmodellen kopplad till faktiska kostnadsökningar. Kapitäljanskostnader bör vara låsta vid de förhållanden som råder vid avtalstecknandet (inte justera inom liggande avtal vid justering av internränta). Kalkylränta för olika investeringar bör kunna variera, beroende på marknad, läge, alternativavvändning och restvärdesrisk.

Lokalförsörjning

Inom lokalförsörjning ska vi fortsätta arbetet med ramfunktionsprogrammet för olika lokaltyper, så att vi har en standard för verksamheten och dess flöden. Vi behöver utveckla denna med lärdomar från genomförda projekt, vilket har visat sig framgångsrikt vid äldreboenden. Program finns även för förskola, skola och grupp-bostäder. Syftet är att förkorta ledtider

Visionsbild av nya parkeringshuset Dockan på Öster Mälmarstrand.
Illustration: Fojab arkitekter.

vid lokalprogram och projektering samt minska avvikelser i dessa skeden. Slutligen är programmen bra underlag till upphandlingskedet.

Vi ska fortsätta att analysera befolkningsprognoser, med prognoser på längre horisont än fem år, även om osäkerheten ökar. Utifrån prognoserna ska vi se över stadsdelar och inte enskilda objekt.

För samhällsfastigheter i samhällsbyggnadsprocessen ska vi fortsätta att verka för ökat samarbete inom koncernen, inklusive våra myndigheter. Detta är som viktigast vid utökade lokaler inom redan bebyggda bostadsområden. Här är det viktigt med flexibilitet, kompromissvilja och lösningsfokus.

Vi behöver fortsätta dialog och kravställning kring Sättraprojektet, med tydliga besked om behov som gäller förskola, skola och särskilda boenden för äldre.

VERKSAMHETER UNDER TEKNISKA NÄMNDEN

Gata och trafik

Den nya Björnöbron börjar byggas under hösten 2019. Arbetena omgärdas av bestämmelser då arbeten i Mälaren leder

till grumling som kan försvåra livsvillkoren för bottenfaunan. Byggnationen av ny bro kommer därför att pågå i flera år. Först när den nya bron är färdig rivs den gamla Björnöbron.

Längs Grytavägen byggs en cirkulationsplats i korsningen med infarterna till ICA och Lidl. Åtgärden delfinansieras av ICA.

Vattenskyddsåtgärder sker på Hässlö vattenskyddsområde i form av tätning av diken i vägkant.

För kollektivtrafiken genomförs de första framkomlighetsåtgärderna som ett resultat av delprojekt 2 i Framtidens kollektivtrafik. Förvaltningen kommer under 2019 parallellt att ta fram en plan för investeringar i kollektivtrafik under de kommande åren.

För cykeltrafiken pågår också en utredning för att ta fram åtgärder som kan öka framkomligheten och komforten för pendlingscyklister. Det är en utmaning att prioritera framkomlighet för kollektivtrafik och cykel, och samtidigt bibehålla kapaciteten för övrig trafik. Därför arbetar förvaltningen med att väga samman de olika trafikslagens intressen till en helhet.

Under 2019 pågår planering inför flera stora trafikprojekt i centrala Västerås. Detaljplanerna för Kopparlunden och för

nya resecentrum kommer att innebära stor påverkan på trafiken på närliggande gator. Projektering av Kopparbergsvägen etapp 1 (E18 ner till Metallverksgatan) och etapp 3 (Knutsgatan till Stora Gatan) sker under 2019. En trafikutredning inklusive simuleringar görs för att undersöka olika trafiklösningar i anslutning till resecentrum. I city byggs cirka 150 meter av Vasagatan om.

Vidare sker projektering av den nya Barkarövägen, som ska förbinda Barkarö med Örtagården och ge möjlighet till förlängning av befintlig buslinje.

Satsningen på gatuunderhåll fortsätter. I likhet med tidigare år gör enheten omfattande satsningar på beläggningsunderhåll, det vill säga omläggning av asfalt, samt genomför tätskiktbyten på broar.

Den tredje säsongen av sopsaltning av högtrafikerade gång- och cykelstråk avslutas och utvärderas, inför beslut om eventuell permanentning.

Park och natur

Utvecklingen av Stora Torget pågår och under 2019 går det framtagna gestaltungsprogrammet ut på remiss, internt och externt. Under 2019 är planen också att projektera förslaget, som sedan kommer att

Foto: Anders Lundin

Transport och myndighet kommer att utveckla samarbetsområdet för fordonsrelaterade skulder och lägga fokus på flytt av brända bilar.

byggas i ett par etapper med början 2020.

Hängytan som är ett resultat av ungdomsdialogen vid Lögarängen samt Viktor Larssons plats projekteras färdigt under 2019. Båda projekten börjar byggas under sen vår 2019 och görs helt klara under 2020. Viktor Larssons plats med de sista planteringarna medan hängytan kommer att göras i två alternativt tre etapper.

Framtagandet av gestaltungsforöslag och projektering av Svartåstråket utförs under året. Samtidigt färdigställs Faunapassagen vid Slottsbron. Vattenparken på Johannisberg planeras vidare.

Under 2019 pågår planering och byggnation av flera stora områdeslekplatser och planering för en större temalekplats som kommer att byggas under 2020.

Bäckbys gröna stråk planeras vidare och byggs etappvis.

Transport och myndighet

Under 2018 har det utarbetats ett färdigt förslag till nya trafik- och parkeringsregler. Målet är att bidra till en balanserad parkeringssituation, där parkeringsplatser på både gatumark och kvartersmark används på ett optimalt sätt. Beslutet som nämnden fattar i ärendet kommer i hög

grad att påverka den framtida samhällsutvecklingen.

För att i ökad utsträckning bidra till en förbättrad tillgänglighet på gatumark fortsätter Västerås stad att uppföra parkeringshus. Under 2019 är det Dockan, på Öster Mälarstrand, som står på tur. Parkeringshusen byggs inom ramen för Västerås Parkerings AB och målet med dessa är att skapa helhetslösningar gällande parkeringsfrågan i samverkan med fastighetsägare och på så sätt möjliggöra bostadsbyggande i större utsträckning.

Att utveckla samarbetsområden för fordonsrelaterade skulder är en viktig punkt, och enheten kommer att arbeta vidare med frågor som rör fordonsflytt. Förutom att komma åt så kallade bilmålvakter är även flytt av brända bilar i fokus, där frågan om samarbete mellan olika myndigheter verkligen blir viktig. Under 2019 kommer möjligheten att ansöka om extern medfinansiering undersökas vidare, för att till viss del kunna finansiera fordonsflytten.

När det kommer till upplåtandet av offentlig plats, så är arbetet med citysatsningen en av de huvudsakliga punkterna för enheten under det kommande året. En kraftsamling kommer att ske för att arbeta

med citys attraktivitet, vilket förhoppningsvis gör att Västerås om några år återigen kan bli framröstad som årets stadskärna!

Produktion

Under 2019 kommer enheten fokusera på att identifiera samarbetsytor med övriga enheter inom förvaltningen för bästa möjliga möte. Det är vidare viktigt att fortsätta arbetet med en ekonomi i balans, där bokslutet 2019 ska vara minst noll, och att uppföljning av avtal genomförs för att säkerställa att uppdragen levereras enligt aktuell funktionsbeskrivning.

Enheten kommer även att ta en aktiv roll i planeringsprocessen gällande underhålls- och investeringsplaner. En framgångsfaktor för att lyckas bedriva verksamheten enligt fastställda mål och uppdrag är att behålla och utveckla medarbetarna, vilket kommer vara ett särskilt fokusområde under 2019.

Utöver detta kommer enheten fortsätta att prioritera arbetet med att eftersträva nöjda kunder. Kunderna ska uppleva att produktion är enkla att ha att göra med och att vi levererar prisvärda tjänster med hög kvalitet.

Mål och resultat för tekniska nämnden

Att våra kunder är nöjda med de tjänster vi levererar och den service vi tillhandahåller är centralt för vårt arbete. Av organisationen krävs att vi har fungerande och effektiva processer för att kunna leverera rätt tjänster och service. Vi ska leverera rätt kvalitet och resultatet ska vara minst det som kunden förväntat sig. För att klara det måste vi ha en god ekonomi och kunniga och engagerade medarbetare.

År 2016 infördes balanserad styrning som ny styrprincip i Västerås stad. Balanserad styrning är ett sätt att knyta organisationens övergripande mål närmare det dagliga arbetet. Genom ett balanserat styrkort för verksamheten belyses fyra perspektiv: Kund, Kvalitet, Ekonomi och Medarbetare.

Nämndens styrkort ska visa hur nämnden bidrar till att uppnå de övergripande målen som satts upp av kommunfullmäktige. Målen framgår i tabellen nedan, liksom väsentliga framgångsfaktorer, nyckeltal och aktiviteter. Tekniska nämndens styrkort innehåller inte perspektivet Medarbetare, eftersom fastighetsnämnden är personalansvarig nämnd för samtliga medarbetare på teknik- och fastighetsförvaltningen. Perspektivet Medarbetare finns därför endast i fastighetsnämndens styrkort.

KUNDPERSPEKTIVET

Omvärld, förutsättningar och utmaningar

Under de senaste planeringsperioderna har prognoserna visat på ett ökat byggande, men idag råder dock en större osäkerhet avseende bostadskonjunkturen. Trots ett ökat byggandet de senaste åren så råder det en generell bostadbrist i Västerås.

Det har inte byggts i samma takt som befolkningen har ökat. En väl fungerande bostadsmarknad är avgörande för att Västerås fortsatt ska vara en attraktiv stad för företag att bedriva verksamhet i och för människor att bo i. Bedömningen är därför ett fortsatt fokus på exploateringsprojekt.

I takt med att nya bostäder och bostadsområden ska byggas ökar även behovet av parker och natur, gator och trafik. Kollektivtrafiken kommer även behöva hantera dels fler resenärer, dels behovet av ökad tillgänglighet till nya bostadsområden som till exempel Gäddeholm.

En kommande utmaning framöver är också de prioriterade projekten som berör citysatsningen. Ambitionen är att Västerås ska bli årets stadskärna 2021. Detta kommer innebära att många resurser berörs och prioriteringar med övriga projekt kommer vara nödvändigt.

Tekniska nämnden ansvarar för verksamheter som är mycket publika. Förvaltningen har noterat ett ökat engagemang från våra kunder, medborgare och invånare samt att politiska frågor snabbt blir av allmänintresse, till exempel potthålen i stadens gator. Hantering av de synpunkter och felanmälningar som kommer in kräver resurser. En utmaning inför kommande år är att optimera fördelningen av resurser för att hantera synpunkter och felanmälningar. Totalt inkommer varje år över 15 000 ärenden från stadens kontaktcenter, utöver de som inkommer och hanteras via sociala medier.

Under den senaste planeringsperioden har behovet av trygghetsskapande åtgärder ökat. Skadegörelse på det offentliga rummet har ägt rum i en större utsträckning.

Säkerhet och trygghet för våra kunder, medborgare och invånare är därför viktiga behov att ta hänsyn till, i planeringen av gator, parker och trafik.

Risker och åtgärder

Internkontrollplanen för tekniska nämnden baseras på en riskanalys som tagits fram tillsammans med verksamhetschefer och riskansvariga på teknik- och fastighetsförvaltningen.

För 2019 har följande huvudområden identifierats i arbetet med risk- och internkontrollplanen:

- Låg gatu- och parkstandard
- Brister vid planering av en tätare stad
- Framkomlighet och slitage i centrum
- Nyckelpersoner slutar
- Resursbrist för projektledning och bygglledning.

Till dessa områden finns framtagna behandlingsplaner som följs upp årligen. Utöver ovanstående punkter har årliga besparingskrav identifierats som en betydande risk i arbetet, och till skillnad från övriga punkter anses den risken inte vara möjlig att reducera genom en plan.

Vid en förnyad genomgång av nuvarande riskområden inför 2019 bedömdes konsekvenserna av eventuella brister i utförandet av nya entreprenader/entreprenörer som lägre jämfört med tidigare. Det medför att området utgår ur årets internkontrollplan. Inför 2019 har internkontrollplanen kompletterats med krisplan, försäkringsplan och kontinuitetshantering av tidskritiska åtaganden.

Styrkort Kundperspektivet

Övergripande mål	Vi har nöjda kunder och invånare	
Kritiska framgångsfaktorer	God dialog och samarbete med kund. Kommunicera med kund kring förväntningar, prioriteringar och servicenivåer. Attraktiv och säker offentlig miljö. Fungerande infrastruktur.	
Indikatorer	Andelen västeråsare som upplever parkerna som vackra och trivsamma ska vara minst 80 %. Andelen västeråsare som upplever natur- och friluftsområdena som attraktiva ska vara minst 90 %. Nöjdheten med situationen för cyklister ska vara minst 80 %. Andelen resenärer som är nöjda med kollektivtrafiken ska vara minst 80 %.	
Aktiviteter	Fastställa program för utveckling av Lögarängen. Genomföra årets planerade investeringsprojekt park (till exempel Viktor Larssons plats och gröna stråket Bäckby E1). Samråd, projektering och upphandling Stora torget. Påbörja byggnation av vattenparken. Genomföra nästa etapp av ungdomsdialog. Genomföra trygghetsprojekt i stadsdel. Utredning av pendlingsstråk för ökat cyklande. Genomför årets planerade investeringsprojekt gata (till exempel Kofotsgatan, start av byggnation ny bro till Björnön, underhållsinvestering Vasagatan mellan Smedjegatn och Hantverkargatan). Planera för framkomlighetsåtgärder längs starka kollektivtrafikstråk. Utveckla turtätheten på någon linje i stadsbusstrafiken. Utveckla samarbetsområden för fordonsrelaterade skulder. FAQ till kontaktcenter vid våra projekt och åtgärder. Info på webben och Facebook om vad som kan förväntas i ett projekt. Faktaunderlag till chefer eller projektledare inför varje projekt. Formuleringsmall för svar till medborgare.	Park Park Park Park Park Gata Gata Gata Gata Transport Transport Kommunikation Kommunikation Kommunikation Kommunikation

KVALITETSPERSPEKTIVET

Omvärld, förutsättningar och utmaningar

Enligt tidigare strategiska inriktningar har ledorden varit "bygg staden inåt". Idag råder en ambition att istället flytta fokus till "balanserad komplettering". Detta kommer innebära förändringar, både för hur vi planerar, bygger och förvaltar gator och parker, som för hur framtidens trafiksystem ska se ut.

Ett systematiskt kvalitetsarbete avseende upphandling är viktigt att fokusera på inför nästkommande planeringsperiod. Nuvarande upphandlingsstrategi utgår och en ny behöver tas fram. Det finns även verksamhetsnära utmaningar inom upphandlingsområdet. Till exempel är många av ramavtalskonsulterna så hårt belastade att de tackar nej till uppdrag.

Under nästkommande planeringsperiod är flera stora investeringsprojekt inplanerade. Detta ökar behovet av samordning – mellan projekt och verksamheter, internt samt externt – av resurser och tidsplaner för ett effektivare genomförande. Tydliggörande av gränssnitt mellan olika verksamheter är också viktigt. Under 2018 genomfördes en kartläggning av bostadsbyggnadsprocessen. Tekniska nämndens verksamheter är involverade i många processteg och det är därför viktigt att verksamheten bidrar aktivt i arbetet med att implementera och följa kartlagda arbetssätt.

I staden pågår ett övergripande projekt som syftar till att införa ett nytt IT-stöd för både verksamhetsstyrning, budget, prognos samt ekonomi och personaluppföljning. Systemimplementeringen påbörjades under

hösten 2018 och pågår under 2019. Införandet av ett nytt styrsystem kommer kräva mycket resurser från framför allt chefer, strateger och controllerfunktioner.

Enligt stadens program för digital förnyelse är "digitalt först" ledorden i arbetet med verksamhetsutvecklingen, det vill säga att digitala och automatiserade lösningar ska vara förstahandsvalet, istället för manuell hantering.

Den tekniska utvecklingen går fort och behovet av IT-kompetens har ökat för att klara av att omvärldsbevaka, testa och implementera nya digitala lösningar. I och med att stadens nuvarande IT-driftsavtal utgår och ett nytt ska upphandlas är bedömningen att de IT-resurser som idag finns i verksamheten kommer att ha fullt upp med att delta i det arbetet – vilket innebär att tiden för digital förnyelse minskar.

Styrkort Kvalitetsperspektivet

Övergripande mål	Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat	
Kritiska framgångsfaktorer	Tekniska nämndens tjänster levereras med rätt åtgärd, i rätt tid och till rätt kostnad. Effektiv uppföljning av verksamheten. Fungerande planeringsprocess i gott samarbete med aktörer i samhällsbyggnadsprocessen.	
Indikatorer	Minst fyra entreprenadrevisioner genomförs under året. Minst 75 % av företagen ska vara nöjda med teknik- och fastighetsförvaltningens service inom markupplåtelse. Antalet tillfällen för planverkstäder och andra samverkansforum ska vara minst fem stycken.	
Aktiviteter	Genomföra armaturbyten enligt plan. Ta fram reviderad handlingsplan för trafiksäkerhet. Förnya handlingsplan för passager. Utvärdering av treårigt försök med sopsaltning av gång- och cykelvägar. Ta fram plan för kritiskt vägnät. Utvärdering av färdtjänsten utifrån ett kundperspektiv. Revidering av handlingsplan Västerås stadsträd. Beslut om plan för upphandling. Kvalitetssäkra investeringsprocessen. Se över delegationsordningarna för tekniska nämnden. Skapa forum för drift- och underhållsmodell mellan teknisk produktion och beställarenheterna. Bidra i arbetet med stadens kontrollrum. Genomföra arbetet med citysatsningen.	Gata Gata Gata Gata Gata Transport Park Direktör Direktör Ekonomi Enhetschefer Enhetschefer Enhetschefer

EKONOMIPERSPEKTIVET

Omvärd, förutsättningar och utmaningar

Det ekonomiska läget för Västerås stad försämrats. Skatteintäkterna ökar inte i samma omfattning som tidigare, samtidigt

som de demografiska förutsättningarna leder till kostnadsökningar inom skola, vård och omsorg. Samtidigt som priserna och kostnaderna ökar, väntar besparingskrav för att klara stadens ekonomi, vilket är en utmaning då tekniska nämndens tilldel-

ningsekonomi redan är hårt ansträngd. För tekniska nämnden är stora investeringsprojekt inplanerade, vilket innebär att det kommer att behövas politiska prioriteringar för att klara framtidens besparingar.

Styrkort Ekonomiperspektivet

Övergripande mål	Vi har ekonomi i balans
Kritiska framgångsfaktorer	Underhållsnivån är långsiktigt hållbar. Långsiktighet i planering, avtal och beslut som påverkar kommande driftskostnad. Våra verksamheter genomförs på ett kostnadseffektivt sätt.
Indikatorer	Minst fem procent av vägnätet får ny beläggning varje år. Under perioden behöver sex lekplatser med bedömingen dåliga eller okej åtgärdas. Utfall för drift och investeringar i balans mot budget.
Aktiviteter	Ny zonkarta för trafik samt parkering genomförs. Ansöka om olika former av extern medfinansiering. Värdering av underhållsskulden inom ett område som tidigare inte värderats.
	Transport Enhetschefer Enhetschefer

Mål och resultat för fastighetsnämnden

Att våra kunder är nöjda med de tjänster vi levererar och den service vi tillhandahåller är centralt för vårt arbete. Av organisationen krävs att vi har fungerande och effektiva processer för att kunna leverera rätt tjänster och service. Vi ska leverera rätt kvalitet och resultatet ska vara minst det som kunden förväntat sig. För att klara det måste vi ha en god ekonomi och kunniga och engagerade medarbetare.

År 2016 infördes balanserad styrning som ny styrprincip i Västerås stad. Balanserad styrning är ett sätt att knyta organisationens övergripande mål närmare det dagliga arbetet. Genom ett balanserat styrkort för verksamheten belyses fyra perspektiv: Kund, Kvalitet, Ekonomi och Medarbetare.

Nämndens styrkort ska visa hur nämnden bidrar till att uppnå de övergripande målen som satts upp av kommunfullmäktige. Målen framgår i tabellen nedan, liksom väsentliga framgångsfaktorer, nyckeltal och aktiviteter.

KUNDPERSPEKTIVET

Omvärld, förutsättningar och utmaningar

Enligt de senaste planeringsperioderna visade prognoserna på ett ökat byggande, men idag råder dock en större osäkerhet avseende bostadskonjunkturen. Trots ett ökat byggande de senaste åren råder det en generell bostadsbrist i Västerås. Det har inte byggts i samma takt som befolkningen

har ökat. En väl fungerande bostadsmarknad är avgörande för att Västerås fortsatta vara en attraktiv stad för företag att bedriva verksamhet i och för människor att bo i. Bedömningen är därför ett fortsatt fokus på exploateringsprojekt.

En konsekvens av en ökad befolkning är att behovet av skolor, verksamhetslokaler, äldreboenden och bostäder för sociala ändamål också har ökat. Idag råder dock en brist på kommunala fastigheter. Utöver behovet av lokaler finns trenden att få hyra lokaler "all inclusive" – att fler tjänster ska ingå i hyran, så att kunderna istället kan fokusera på sin kärnverksamhet.

De senaste åren har flera försäljningar skett inom befintliga näringslivsområden. Ledig näringslivsmark börjar ta slut inom flera områden. Förfrågningar om etableringar sker kontinuerligt. På lång sikt är det därför nödvändigt att ta fram nya eller utöka befintliga näringslivsområden. Att förtäta näringslivsområden är vanligtvis inte möjligt, eftersom verksamheterna oftast bedrivs på marknivå och kräver stora ytor för att hantera fordon och material på ett effektivt sätt.

Under den senaste planeringsperioden har behovet av trygghetsskapande åtgärder ökat. Skadegörelse på lokaler och det offentliga rummet har ägt rum i en större utsträckning, samtidigt som antalet anlagda bilbränder har ökat. Säkerhet och trygghet för våra kunder, medborgare och invånare är därför viktiga behov.

Risker och åtgärder – internkontroll

Internkontrollplanen baseras på en riskanalys som tagits fram tillsammans med verksamhetschefer och riskansvariga på teknik- och fastighetsförvaltningens fastighetsenhet. För 2019 har sex stycken huvudområden identifierats i arbetet med risk- och internkontrollplanen:

- Bristande underhåll
- Brand och storbrand
- Värmebölja/varma fastigheter
- Vattenskada på grund av skyfall
- Avbrott i trygghetslarm
- Höga oförutsedda kostnader kopplade till hamnen

Till dessa områden finns framtagna handlingsplaner som följs upp årligen. Utöver dessa huvudområden finns en kompletterande risklista med 18 punkter som följs upp internt. Nyttillkomna områden inför 2019 är Uppföljning av tillsyn och skötsel för att motverka olyckor, Förebyggande arbete för att undvika att personal utsätts för hot och våld, Förebyggande arbete för att minska insatstider vid långvariga driftavbrott eller extrem klimatpåverkan samt Uppföljning av lagefterlevnad av dataskyddsförordningen (GDPR).

Inför 2019 har internkontrollplanen kompletterats med krisplan, försäkringsplan och kontinuitetshantering av tidskritiska åtaganden.

Styrkort Kundperspektivet

Övergripande mål	Vi har nöjda kunder och invånare	
Kritiska framgångsfaktorer	<p>Bidra till att stadens mål för bostadsbyggandet uppnås samt till långsiktig utveckling av både centralorten och serviceorterna.</p> <p>Leverera lokallösningar enligt kundens behov.</p> <p>I samverkan med beställande nämnd leverera väl genomarbetade kalkyler för budget, prognos och uppföljning.</p>	
Indikatorer	<p>NKI (Nöjd kund-index) för fastighetsförvaltningen ska vara minst 75.</p> <p>NKI för mark och exploatering ska vara minst 4.*</p> <p>Antal markanvisade bostäder ska vara minst 500 per år.</p> <p>100 styckebyggartomter ska alltid finnas tillgängliga.</p> <p>Antal färdigställda bostäder ska vara 1 250 per år.</p>	
Aktiviteter	<p>Genomförande av mål och aktiviteter enligt handlingsplan och program för bostadsförsörjning, till exempel ta fram minst en detaljplan utan byggherre per år, identifiera nya näringslivsområden och ta fram en detaljplan för näringsliv per år.</p> <p>Driva projekt enligt separata aktivitetsplaner/projektplaner, som exempelvis Kopparlunden, Ångsgårdet, Mälarpporten, Sättra.</p> <p>Genomföra minst två markanvisningar för ägarlägenheter.</p> <p>Verka för att fler fördjupade översiktsplaner för småhusändamål tas fram.</p> <p>Genomföra branschträff med byggtreprenörer.</p> <p>Utveckla kundkontakter och informationsflöden för interna hyresgäster.</p> <p>Bygga en ny skola på Hammarby.</p> <p>Utbyggnad av skola på Fridnäs.</p>	<p>MEX</p> <p>MEX</p> <p>MEX</p> <p>MEX</p> <p>Fastighetsenheten</p> <p>Fastighetsenheten</p> <p>Fastighetsenheten</p> <p>Fastighetsenheten</p>

* NKI för mark och exploatering (MEX) mäts på en skala 1–5, och utförs genom en enkät som skickas ut till byggaktörer. Mätningen görs ihop med stadsbyggnadsförvaltningen och omfattar idéskede, planskede, bygglovsskede samt genomförandeskede. NKI för MEX mäts i idéskedet samt genomförandeskedet.

KVALITETSPERSPEKTIVET

Omvärld, förutsättningar och utmaningar

Enligt tidigare strategiska inriktningar har ledorden varit "bygg staden inåt". Idag råder en ambition att istället flytta fokus till "balanserad komplettering". Detta kommer innebära förändringar för hur vi planerar, bygger och förvaltar staden.

Ett systematiskt kvalitetsarbete avseende upphandling är viktigt att fokusera på inför nästkommande planeringsperiod. Som ett första steg behöver fastighetsnämnden ta fram och besluta om en upphandlingsstrategi, samtidigt som mer verksamhetsnära utmaningar måste hanteras. Till exempel är många av ramavtalskonsulerna så hårt belastade att de tackar nej till uppdrag.

Under nästkommande planeringsperiod är flera stora investeringsprojekt inplane-

rade. Detta ökar behovet av samordning – mellan projekt och verksamheter, internt samt externt – av resurser och tidsplaner för ett effektivare genomförande. Tydliggörande av gränssnitt mellan olika verksamheter är också viktigt.

Under 2018 genomfördes en kartläggning av bostadsbyggnadsprocessen. Fastighetsnämndens verksamheter är involverade i många processteg och det är därför viktigt att verksamheten bidrar aktivt i arbetet med att implementera och följa kartlagda arbetssätt.

I staden pågår ett övergripande projekt som syftar till att införa ett nytt IT-stöd för både verksamhetsstyrning, budget, prognos, ekonomi och personaluppföljning. Systemimplementeringen påbörjas under hösten 2018 och kommer att pågå under 2019. Införandet av ett nytt styrsystem kommer att kräva mycket resurser från

framför allt chefer, strateger och controllerfunktioner.

Enligt stadens program för digital förnyelse är "digitalt först" ledorden i arbetet med verksamhetsutvecklingen, det vill säga att digitala och automatiserade lösningar ska vara förstahandsvalet, istället för manuell hantering. Den tekniska utvecklingen går fort och behovet av IT-kompetens har ökat för att klara av att omvärldsbevaka, testa och implementera nya digitala lösningar. I och med att stadens nuvarande IT-driftsavtal utgår och ett nytt ska upphandlas är bedömningen att de IT-resurser som idag finns i verksamheten kommer att ha fullt upp med att delta i det arbetet – vilket innebär att tiden för digital förnyelse minskar.

Styrkort Kvalitetsperspektivet

Övergripande mål	Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat	
Kritiska framgångsfaktorer	Fastighetsnämndens tjänster levereras med rätt åtgärd, i rätt tid och till rätt kostnad. Effektiv uppföljning av verksamheten. Fungerande planeringsprocess i gott samarbete med aktörer i samhällsbyggnadsprocessen.	
Indikatorer	Värme: Mål för 2019 är satt till 92 kWh per kvadratmeter och år. * El: Mål för 2019 är satt till 53,5 kWh per kvadratmeter och år. ** Koldioxid: Mål för 2019 är satt till 39,38 kg per kvadratmeter och år. *** Minst en entreprenadrevision genomförs under året. Minst 40 % av markanvisningarna ska vara hyresrätter.	
Aktiviteter	Jobba vidare med planen för stadens fastigheter – stadsdelsanalys. Bidra i arbetet med stadens kontrollrum. Beslut om plan för upphandling. Energieffektiviseringsåtgärder enligt plan. Genomförande av åtgärder utifrån projektet Analys och utveckling av bostadsbyggnadsprocessen (samhällsbyggnadsprocessen), till exempel att minska tidsåtgången från antagen detaljplan till genomförande/byggnation genom att bilda en genomförandegrupp. Skapa forum för drift- och underhållsfrågor för hela TFF. Ta fram drift- och underhållsmodell mellan teknisk produktion och beställarenheterna.	Fastighetsenheten Fastighetsenheten Fastighetsenheten Fastighetsenheten MEX Enhetschefer Enhetschefer

* Utfall 2017: 106,8 kWh per kvadratmeter. Utfall aug 2018: 99,5 kWh per kvadratmeter.

** Utfall 2017: 54,6 kWh per kvadratmeter. Utfall aug 2018: 52,0 kWh per kvadratmeter.

*** Utfall 2017: 42,75 kg per kvadratmeter. Utfall aug 2018: 40,24 kg per kvadratmeter.

EKONOMIPERSPEKTIVET

Omvärld, förutsättningar och utmaningar

Det ekonomiska läget för Västerås stad försämras. Skatteintäkterna ökar inte i samma omfattning som tidigare och de demografiska förutsättningarna leder till kostnadsökningar inom skola, vård och omsorg. Samtidigt har staden stora investerings- och exploateringsprojekt inplanerade. Några exempel är utveckling av hamnen,

Mälarporten, äldreboenden och skolor. Det kommer att behövas politiska prioriteringar för att klara framtidens besparingar.

En förutsättning för att bedriva exploateringsprojekt i den takt som efterfrågas är en god markberedskap. Markreserven är idag inte tillräcklig, utan behöver stärkas genom strategiska markförvärv. För att klara kommande markförvärv behövs en exploaterings ekonomi i balans och att resultatet från exploateringsverksamheten

behålls inom exploateringen samt tillfaller det egna kapitalet.

I takt med att exploateringstempot ökar så ökar även behovet av el. I dagsläget sätter distributionsnätet gränser för önskad tillgång. Stora kostnader, uppskattningsvis miljardbelopp, behövs för utbyggnad av befintligt elnät.

Styrkort Ekonomiperspektivet

Övergripande mål	Vi har ekonomi i balans	
Kritiska framgångsfaktorer	Underhållsnivån är långsiktigt hållbar. Långsiktighet i planering, avtal och beslut som påverkar kommande driftkostnad. Fastighetsnämndens tjänster levereras affärsmässigt utifrån ett koncernperspektiv. En minskning av investeringsvolymen måste ske. En mer optimerad lokalanvändning.	
Indikatorer	Minst sex procent av byggnadsbeståndet ska underhållas per år. Utfall för drift och investeringar i balans mot budget. Markreserven ska inte ha minskat jämfört med 2018 års nivå.*	
Aktiviteter	Ta fram policy för lokalförsköning. Uppföljning av fasta avtal kontra tilläggsfakturering. Genomföra underhållsskuldsvärdering – status besiktning/fastighet. Förvärva mark för att som minst upprätthålla 2018 års nivå* på stadens markreserv.	Fastighetsenheten Fastighetsenheten Fastighetsenheten MEX

* 2018 års nivå uppgår till cirka 5 800 hektar samt 1 500 hektar som har förvärvat och ägs av Västerås stads strategiska fastigheter AB. Delar av dagens markreserv är inte utifrån dagens planeringsinriktning möjlig eller önskvärd att utnyttja för ny bebyggelse men kan ändå vara värdefull för staden som rekreationsytor eller annan utveckling i ett längre perspektiv. Ungefär 1 400 hektar av markreserven och bolagsmarken har uttalade restriktioner som idag begränsar användningen, till exempel natur- eller kulturresevat.

MEDARBETARPERSPEKTIVET

Omvärld, förutsättningar och utmaningar

Tekniska nämndens och fastighetsnämndens verksamheter har under åren 2017 och 2018 genomgått en stor förändring i och med sammanslagningen av dåvarande fastighetskontoret och tekniska kontoret. Samtidigt har verksamheten varit hårt ansträngd i och med fokus på det ökade bostadsbyggandet.

Inför kommande planeringsperiod väntar ytterligare en organisationsförändring, då den tekniska produktionen från förvaltningen för stöd, fritid och entreprenad, SFE, kommer att tillhöra teknik- och fastighetsförvaltningen. Det finns därför nu ett

behov av att finna ett lugn och stabilitet i verksamheten.

Medarbetarna är nämndens viktigaste resurs. I och med att förvaltningen växer ställs nya och förändrade krav på både medarbetarskapet och ledarskapet. Tydligare mandat och ansvar måste ges till medarbetarna för att tillgodose behovet av ett självständigare arbete – vilket förutsätter ett ledarskap som bygger på tillit istället för kontroll.

Den så kallade "olika-trenden" är något som blir mer och mer tydligt. Tiden då alla ska göra lika är förbi. Förändring blir mer och mer ett konstant tillstånd att befinna sig i och förutsättningar förändras ständigt. Medarbetare och ledare behöver därför ha

ett dynamiskt förhållningssätt till den verksamhet som bedrivs.

Utmaningen med kompetensförsörjningen är tydlig och idag är det kandidatens marknad. Flertalet verksamheter har idag stora utmaningar med att rekrytera rätt kompetens, samtidigt som det finns kompetensgap till kommande kompetensbehov. Nya sätt att rekrytera, ändrade kompetenskrav, tydlig introduktion av nyanställda samt fokus på att behålla nuvarande medarbetare är av yttersta vikt för nöjda medarbetare med rätt kompetens.

Styrkort Medarbetarperspektivet

Övergripande mål	Vi har engagerade medarbetare med rätt kompetens												
Kritiska framgångsfaktorer	Attrahera, rekrytera och behålla medarbetare. God arbetsmiljö. En kultur som bidrar till bästa möjliga möte. Gott ledar- och medarbetarskap.												
Indikatorer	Hållbart medarbetarindex (HME) ska vara minst 85.* 75 % av medarbetarna ska uppleva att de har de förutsättningar som krävs för att göra ett bra arbete. ** 85 % av medarbetarna upplever att Västerås stads värdegrund "Alltid bästa möjliga möte" efterlevs. ***												
Aktiviteter	<table border="1"> <tr> <td>Ta fram en kompetensförsörjningsplan (inklusive kompetensutveckling) för respektive enhet.</td> <td>Enhetschefer</td> </tr> <tr> <td>Ta fram plan för talanger/nyckelpersoner.</td> <td>HR</td> </tr> <tr> <td>Ta fram en gemensam ledarskapsfilosofi.</td> <td>HR</td> </tr> <tr> <td>Ta fram en handlingsplan för introduktion av nyanställda.</td> <td>HR</td> </tr> <tr> <td>Möjliggöra för att ta emot praktikanter med prio årskurs 8 och 9.</td> <td>HR</td> </tr> <tr> <td>Implementering av ny organisation.</td> <td>Direktören</td> </tr> </table>	Ta fram en kompetensförsörjningsplan (inklusive kompetensutveckling) för respektive enhet.	Enhetschefer	Ta fram plan för talanger/nyckelpersoner.	HR	Ta fram en gemensam ledarskapsfilosofi.	HR	Ta fram en handlingsplan för introduktion av nyanställda.	HR	Möjliggöra för att ta emot praktikanter med prio årskurs 8 och 9.	HR	Implementering av ny organisation.	Direktören
Ta fram en kompetensförsörjningsplan (inklusive kompetensutveckling) för respektive enhet.	Enhetschefer												
Ta fram plan för talanger/nyckelpersoner.	HR												
Ta fram en gemensam ledarskapsfilosofi.	HR												
Ta fram en handlingsplan för introduktion av nyanställda.	HR												
Möjliggöra för att ta emot praktikanter med prio årskurs 8 och 9.	HR												
Implementering av ny organisation.	Direktören												

* Nuläge efter genomförd medarbetarundersökning 2018: TFF 80, TFF inklusive produktion 77.

** Nuläge efter genomförd medarbetarundersökning 2018: TFF 75, TFF inklusive produktion 70..

*** Nuläge efter genomförd medarbetarundersökning 2018: TFF 83, TFF inklusive produktion 80.

Från 1 januari 2019 flyttas SFE produktion, cirka 80 medarbetare, till teknik- och fastighetsförvaltningen. I redovisade nulägen finns därför två mätetal; ett för teknik- och fastighetsförvaltningen och ett för förvaltningen där även produktion ingår.

Uppföljning

Följande riktlinjer ska gälla vid rapportering och uppföljning av verksamheten:

Förvaltningschefen rapporterar till nämnden

Verksamhetsplan	Senast november året före
Uppföljning av verksamhetsplanen	Varje tertial
Delårsrapport med prognos	Varje tertial
Verksamhetsberättelse	Årligen i februari
Underlag för årsplan	Årligen i mars
Avstämning av årsplan	Årligen i oktober
Intern kontrollplan	Årligen i oktober

Nämnderna ska årligen till kommunfullmäktige rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året, på det som kommunstyrelsen bestämt.

Verksamhetsplanen ska uppdateras varje år inför budgetprocessen.
Uppföljning sker i samband med delårsrapportering.

Hans Näslund
Direktör

Följekort tekniska nämnden

Perspektiv och övergripande mål	Väsentliga nyckeltal som tekniska nämnden följer	
KUND Vi har nöjda kunder och invånare	Andelen västeråsare som upplever gator och parker i centrum som trygga. Andelen västeråsare som tycker att lekplatserna är attraktiva. Cykelåkandet förbi våra automatiska mätstationer. Antalet dödade och svårt skadade i trafiken. Placeringen i tillgänglighetsbarometern. Nöjdhet med situationen för fotgängare. Andelen västeråsare som är nöjda med underhåll och skötsel av gator och vägar. Nöjdhet med vinterväghållningen. Resandeutvecklingen i kollektivtrafiken (Ersätter kundnöjdhet som måttal i styrkortet från och med 2017, då nytt mätsystem togs i drift). Total längd, gång- och cykelbanor (km). Total väglängd (km). Antal belysningspunkter. Antal vinterväghållningspådrag (stora pådrag, små pådrag, långedrag samt halkbekämpning på stora leder). Antal tillfällen för halkbekämpning av stora leder. Ny beläggning på gång- och cykelvägar (tusental kvadratmeter).	Ny beläggning på körbanor (tusental kvadratmeter). Allmänna parkeringsplatser (antal). Avgiftsbelagda parkeringsplatser (antal). Antal lekplatser. Antal aktivitetsplaner. Antal isbanor som spolat. Total gräsyta som klipps (tusental kvadratmeter). Ytor med perennplanteringar (kvadratmeter). Ytor med sommarblomsplanteringar (kvadratmeter). Ytor med prydadsbuskage (kvadratmeter). Ytor med bruksbuskage (kvadratmeter). Antal omsorgsresor. Antal färdtjänstresor med taxi. Antal resor med flexlinjen. Antal resor med flexlinjen 65+. Antal färdtjänststillstånd. Antal nyttjade färdtjänststillstånd. Andel nyttjade färdtjänststillstånd (%).
KVALITET Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat	Andelen av nästa års större investeringsprojekt som är projekterade och där bygghandlingar finns vid årets slut (%). Antal schaktansökningar. Återställd mark efter grävning (tusental kvadratmeter). Genomsnittlig handläggningstid för ärenden i infracontrol och för färdtjänst.	Felparkeringsavgifter (antal). Andel vägyta med ny beläggning (%). Minst 80 % av tekniska nämndens ledamöter och ersättare ska vara nöjda med den service som förvaltningen ger (index framräknat utifrån ny stadsgemensam målbild).
EKONOMI Vi har ekonomi i balans	Verksamhetens kostnader (miljoner kronor). Investeringar (miljoner kronor). Intäkter från gatumarksparkering (miljoner kronor). Intäkter från parkeringsanläggningar (miljoner kronor). Energiförbrukningen för gatubelysning (kWh). Kostnad för gatubelysning (kronor per kvadratmeter). Kostnad för vinterväghållning (kronor per kvadratmeter).	Kostnad för gräsklippning (kronor per kvadratmeter). Avgiftsbelagd parkering, resultat per plats (kronor). Transportkostnad per färdtjänstresa med taxi (kronor per resa). Transportkostnad per omsorgsresa (kronor per resa). Transportkostnad per resa med flexlinjen (kronor per resa).
ÖVRIGT	Belastningen av kväva och fosfor från jordbruksmark. Andelen inslag av våtmarker och dammar för dagvatten.	Antalet fria vandringsvägar i vattendragen till och från sjöarna.

Följekort fastighetsnämnden

Perspektiv och övergripande mål	Väsentliga nyckeltal som fastighetsnämnden följer
KUND Vi har nöjda kunder och invånare	Antal bostadsseminarier per år. Antal strategträffar per år.
KVALITET Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat	Indikatorer enligt "Program för bostadsförsörjning 2018–2021": nr 1, 2, 5, 9, 11, 13, 14. Minst 80 % av fastighetsnämndens ledamöter och ersättare ska vara nöjda med den service som förvaltningen ger (index framräknat utifrån ny stadsgemensam målbild).
EKONOMI Vi har ekonomi i balans	Vakansgrad (procent av hyra). Vakansgrad (procent av area). Lokaleffektivitet, inhyrda lokaler (kvadratmeter, förändring och andel). Lokaleffektivitet, egna lokaler (kvadratmeter, förändring och andel). Underhåll (kronor per kvadratmeter). Tillsyn och skötsel (kronor per kvadratmeter). Reparation (kronor per kvadratmeter). Belåningsgrad Exploateringsekonomi.
MEDARBETARE Vi har nöjda medarbetare med rätt kompetens	Antal tillsvidareanställda. HME – motivation. HME – ledarskap. HME – styrning. Ambassadörskap. Antal sjukdagar per medarbetare. Antal sjuktilfällen per medarbetare. Total sjukfrånvaro (%). Personalomsättning (%).

Förteckning över styrdokument

STADENS ÖVERGRIPANDE STYRDOKUMENT

Stadens övergripande styrdokument har delats in i huvudrubrikerna: Ekonomi & Finans, Kommunikation, Medarbetare, Säkerhet, Miljö/Samhällsbyggnad/Näringsliv samt Valfärd.

Dokumenterna är i sin tur indelade i Program, Policy, Riktlinjer och Handlingsplaner.

Dokumenterna ligger samlade på intranätet, <http://insidan.vasteras.se>

FASTIGHETNÄMNDENS STYRDOKUMENT

- Handlingsplan för klimatanpassning i Västerås (kommunfullmäktige, 2016)
- Handlingsplan för fossilfria fordon (kommunfullmäktige, 2015)
- Handlingsplan för dagvatten (kommunfullmäktige, 2014)
- Handlingsplan för bostadsförsörjning 2018–2019 (kommunstyrelsen, 2018-05)
- Handlingsplan för genomförande av ett program för personer med funktionsnedsättning (kommunstyrelsen, 2015)
- Handlingsplan för åtgärder mot omgivningsbuller från fordonstrafik (tekniska nämnden, 2014)
- Västerås stads handlingsplan för kemikalier (kommunfullmäktige, 2014)
- Handlingsplan för klimatprogrammet (kommunfullmäktige, 2012)
- Handlingsplan för natur- och kulturmiljö (kommunstyrelsen, 2010)
- Handlingsplan för näringslivets markförsörjning i Västerås (fastighetsnämnden, 2010)
- Balanseringsprinciper för natur- och kulturvärden i samband med explotering och samhällsbyggnad (kommunfullmäktige, 2015)
- Handlingsplan för ökad och säker gång- och cykeltrafik i Västerås (tekniska nämnden, 2015)
- Programmet för bostadsförsörjning 2018–2021 (kommunfullmäktige, 2017-12)
- Riktlinjer för markanvisning – markanvisningspolicy (fastighetsnämnden, 2017-02)
- Riktlinjer för exploateringsavtal (fastighetsnämnden, 2017-02)
- Inriktning för avyttring av mark från markreserven (kommunfullmäktige, 2004)
- Riktlinje för internhyror i Västerås stad (kommunfullmäktige, 2015)
- Förvaltning av byggnader med bevarandekarakter (fastighetsnämnden, 2014)
- Lokalförsörjningsprocessen, särskilda direktiv för fastighetsnämnden (kommunfullmäktige, 2010)
- Lokalresursplan (fastighetsnämnden, 2014)
- Certifiering av nybyggnationer för byggnader som uppförs i stadens regi (fastighetsnämnden, 2015)
- Tomträttsavgälder småhus (fastighetsnämnden, 2018-03)
- Tomträttsavgälder flerbostadshus, industri och övriga ändamål (fastighetsnämnden, 2018-05)

Övrigt

- Reglemente för fastighetsnämnden (kommunfullmäktige, 2017-02)
- Delegationsordning för fastighetsnämnden (fastighetsnämnden, 2009)
- Särskilt direktiv för fastighetsnämnden (kommunfullmäktige, 2010)
- Undertecknande av handlingar och firmateckning (fastighetsnämnden, 2007)
- Dokumenthanteringsplan, redovisning av allmänna handlingar (fastighetsnämnden, 2018-01)
- Internkontrollplan (fastighetsnämnden, 2016)

TEKNISKA NÄMNDENS STYRDOKUMENT

Tekniska nämndens verksamhet styrs i stor omfattning av planer och program som tas i andra nämnder, kommunstyrelse och fullmäktige. Av dessa är endast ett fåtal med särskild inriktning på verksamhetsområdet medtaget i denna sammanställning.

Dessutom finns inom verksamheten ett flertal dokument som anger hur vissa typer av åtgärder ska utföras, till exempel klippning av siktskymmande häckar, grävning i allmän platsmark, utplacering av blomlådor som trafiksäkerhetsåtgärd etcetera.

Här redovisas aktuella styrdokument uppdelade på verksamhetsområde:

Park och natur

- Handlingsplan för natur- och kulturmiljön (kommunstyrelsen, 2017)
- Grönstrukturplanen (bilaga till ÖP 54, kommunfullmäktige, 25 november 2004)
- Handlingsplan för lekplatser i Västerås (tekniska nämnden, 2018)
- Trädpolicy (tekniska nämnden, 2013)
- Handlingsplan för stadsträd (tekniska nämnden, 2016)
- Stadsmiljöprogrammet (ingår i ÖP 53) (kommunfullmäktige, 2000)
- Dagvattenpolicy och Handlingsplan för dagvatten (kommunfullmäktige, mars 2014)
- Västerås vattenplan 2012–2021 (kommunfullmäktige, oktober 2012)
- Handlingsplan för förorenade områden i Västerås (kommunstyrelsen, 2006)
- Vision Friluftsliv och turism i Västerås skärgård (kommunfullmäktige, september 2008)
- Handlingsplan för friluftslivet (kommunfullmäktige, 2013)

Gata och trafik

- Trafikplan 2026 (kommunfullmäktige, maj 2014)
- Program för personer med funktionsnedsättning (kommunfullmäktige, april 2013)
- Västerås åtgärdsprogram mot buller (kommunfullmäktige, februari 2014)
- Handlingsplan för HIN – Åtgärdande av enkelt avhjälpna hinder på allmän plats (tekniska nämnden, april 2008)
- Handlingsplan för trafiksäkra passager 2016–2019 (tekniska nämnden, augusti 2016)
- Handlingsplan för ökad och säker gång- och cykeltrafik i Västerås 2015–2019 (tekniska nämnden, mars 2015)
- Handlingsplan för genomförande av Program för personer med funktionsnedsättning 2016–2017 (kommunstyrelsen, 2016)
- Handlingsplan för transportrådgivning 2014–2018 (tekniska nämnden, juni 2014)
- Handlingsplan för åtgärder mot omgivningsbuller från fordonstrafik 2014–2016 (tekniska nämnden, december 2014)
- Rekommendationer för utplacering av hinder på gång- och cykelväg (tekniska nämnden, november 2007)

Transport och myndighet

- Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats (teknik- och idrottsnämnden, december 2003)
- Regler för upplåtelser av offentlig plats
- Riktlinjer för färdtjänst och riksfärdtjänst (tekniska nämnden, april 2008)
- Regler för färdtjänstresor
- Lokala ordningsföreskrifter för torghandeln (kommunfullmäktige, mars 2004)
- Regler för torghandeln
- Råd och riktlinjer för uteserveringar i Västerås (tekniska nämnden, 2016)
- Program för parkering (kommunfullmäktige, november 2015)
- Underlag för planering och myndighetsbeslut kring parkering
- Riktlinjer för parkering (kommunfullmäktige, november 2015)
- Handlingsplan för hastigheter i Västerås tätort (tekniska nämnden, maj 2010)
- Handlingsplan för hastigheter i Västerås kommuns tätorter, exklusive centralorten (tekniska nämnden, september 2010)

Övrigt

- Policy om muta och givande av muta (tekniska kontoret, november 2014)
- Policy för synpunktshantering för Västerås stad (kommunstyrelsen, mars 2017)
- Riktlinjer för kommunikation (tekniska nämndens stab, april 2008)
- Riktlinjer för kriskommunikation (tekniska nämndens stab, april 2008)
- Handlingsplan för upphandling (tekniska nämnden, augusti 2015)
- Revisionsplan för upphandlade entreprenader (tekniska nämnden, februari 2013)

VÄSTERÅS STAD

Västerås stad

Teknik- och fastighetsförvaltningen

721 87 Västerås

Kontaktcenter: 021-39 00 00

E-post: tff@vasteras.se

www.vasteras.se